

הדוקטור ערן דולב (מימין) זועם: שמו הופיע בלי רשותו במודעה מיסתורית, ועכשיו, חושדים בו שעבר על האתיקה המיקצועית

הבריאות המחויבת בתלאיבייפו, התקשר וביקש הסבר. נאדל הודיע לי שיעביר את המכתב אל הפרופסור סולובייצ'יק, יו"ר ועדת האתיקה של ההסתדרות הרפואית. הר בר נראה בעיניי כחלוש-בלהות, משום שאני מקבל מהר"ר סולובייצ'יק מינויים לחקור תלונות נגד רופאים בענייני-אתיקה, ולפני שבו כלבד כתבתי חוות-דעת ארוכה. עכשיו אני צריך להסביר כיצד השתרבבתי לעניין כזה כגאשם!"

הרב הראשון שעשה דולב היה לפנות לעורך-הדין יורם אלרואי, ולבקש ממנו לה גיש מיר, עוד באותו היום, בקשה לצרמניעה זמני, שלא להמשיך לפרסם את המודעות של אורו"ם במתכונתן הנוכחית.

בשלב השני הביע הרופא את דעתו כי במעשי חברת נומידה יש משום עוולה ארחית וגם עבירה פלילית, הן על-פי חוק הנחת

ועיבודו הסתיים בינואר 1989. לא נמצאו בו הברלים בין קבוצת-הביקורת, שלא צרכה את המוצר, ובין הקבוצה שצרכה אורו"ם. המסקנות, שאליו הגיע המחקר: "אורו"ם, אם משתמשים בו פעם ביום במקום ארוחה — מהווה ריאטה בטוחה לגברים ולנשים, אף בתנאי-עבודה קשים."

אלא שהמחקר לא ברק כלל אם אורו"ם מסייע להפחתת מישקל. להיפך, התברר כי המוצר איננו מסייע לריכוז התיאבון. מספר הרופאים: "היפוכו של דבר! ההוראות החיילים היו, כי אסור להם לאכול דבר במשך ארבע שעות לאחר שאכלו את אורו"ם. נוכחנו לדעת כי אחרי תום ארבע השעות ניסו החיילים לפצות את עצמם על הרעב באכילת-ייתר. אך מכיוון ששאלה זו לא נכללה במסיגרת המחקר, לא התייחסנו אליה."

למעשה לא הוכיח המחקר כל יעילות של

בגוף. תחושה-התמחות של דולב הוא חילוף החומרים, בעיקר סידן ורוחן וגם יסודות הקורט, כלומר יסודות הנמצאים בגוף בכי מויות ועירות בלבד. כיום ניתן למרוד אותם בשיטות חדשות. יש משמעות חשובה למי ציאותם או אי-מציאותם בגוף.

חיים הורוביץ, מבעלי נומידה, התכרה המשווקת בישראל את אורו"ם, פנה בזמנו לדולב, הציג לפניו את המוצר, והרופא הסכים לחקרו. דולב הציע לחברה מחקר מדעי, שהוא המשך למחקר מקיף קודם שערך אצל חיילים ביחידות קרביות. מחקר קודם זה עסק בשאלה חשובה: אם נותנים ריאטה מסיימת לחיילים העומרים במאמץ גופני קשה, האם גורם להם הרבר נזק?

באותו מחקר נבדק גם נושא השומנים, כידי מומחה לדבר, הר"ר ארדון רובינשטיין

האם אפשר לרבות מרוב כעס?

הפרפיות, שבו נאסר על השימוש בשמו של אדם לשם רווח, הן על החוק לאיסור לשון הרע. מכיוון שהפירסומים הללו מבזים ומשפילים את הרופא בעיני חברי-המיקצוע ועלולים לפגוע במישרתו ובעיסוקו.

לתמיכה בבקשתו הביא הרופא תצהיר של הפרופסור אוריאל זליגסון, מנהל המחלקה ההימטולוגית בבית-החולים איכילוב, וסגן דיקן בפקולטה בתלאיבי. אומר הפרופסור זליגסון: "עם קריאת הפירסום היה ברור לי שמעשהו של הר"ר דולב, אם הירשה את הפירסום, הוא מעשה חמור ביותר. בהכירי את הר"ר דולב שאלתיו לפרש הרבר, והוא סיפר לי כי לא הירשה את הוכרת שמו או את הוכרת המחקר בפירסום הזה, וכי לא ידע שהרבר עומד לקרות. ברור לי כי מי שאינו מכיר את הר"ר דולב כמוני עלול להגיע למסקנה, כי הוא נתן ידו לפירסום שמו ותארו

אורו"ם. בשיחה של הרופא עם נציג החברה אמר הרופא, לדבריו: "אינכם יכולים לעשות במחקר שום דבר!" הפירסום פגע בר"ר דולב באופן קשה, במיוחד מכיוון שהוא בנו של שופט מחוזי לשעבר, הר"ר יצחק זונדלביץ ז"ל, ומקפיד ביותר על ענייני האתיקה הרפואית. הוא היה אחר המייסדים את האגודה הישראלית לאתיקה ברפואה, והוא חבר בוועד הארצי שלה. הוא גם מרצה בנושא זה באוניברסיטה: "אני מתחלחל לחשוב כיצד אעמוד לפני התלמידי

האחראי לנושא השומנים והפתמימות בבית-החולים הדסה בתלאיבי. לצה"ל היה עניין במחקר. אם המוצר אמנם מרכא תיאבון, עשויה להיות לו משמעות למען צה"ל. מישקל השקית לארוחה הוא קטן מאוד, והרבר יעיל לגבי חיילים הנדרשים — למשל — לשהות תקופות ארוכות מערב לקווי האוייב, ללא אספקה. צה"ל ביקש בשלב הראשון לברר אם כתוצאה מריאטה זו לא ייגרמו הפרעות במערכת חילוף-החומרים בגוף, בנושא המינרלים. למחקר לא היה כל

ה"ר ערן דולב, רופא בכיר בחטיבה הפנימית במרכז הרפואי על שם שי"בא, התעורר ביום החמישי ומצא עצמו מתגונן מול התקפה מאסיבית של צילצולי-שלפון. המטלפים שאלו, מי בסקרנות ומי באירוניה, אם המוצר אורו"ם אמנם עוזר להרזיה. אחי רים, עוינים פחות, התעניינו לדעת כמה קיבל הרופא תמורת הפירסומים, והאם זה השתלם לגמור את הקאריירה כרופא תמורת סכום זה.

הרופא הנדהם חיפש ומצא בחמישה עיר תונים מודעת-פירסומת גדולה, ובה נזכר שמו באותיות קידוש לבנה. המודעה, שפירסמה את מוצר-ההרזיה אורו"ם, טענה כי הר"ר דולב, מי שהיה קצין-רפואה ראשי בצה"ל בדרגת תת-אלוף, ערך מחקר ובו מצא כי ריאטת אורו"ם "הינה ריאטה בטוחה ויעילה". הרופא, שמעולם לא נשאל כלל אם הוא מוכן להשתתף בפירסומת, ושאסר פירסום כל חלק ממחקרו, לא הבין מניין ירדה עליו המכה.

מאחורי

קווי האוייב

ספר דולב: "בימיים האחרונים פנו אלי אנשים רבים לשאול מה דעתי על הריאטה הזאת. כאשר אני משיב שאין לי דיעה בעניין, משום שזה איננו מיקצועי, אנשים מגיבים בפליאה, או סבורים שאינני דובר אמת. בעיני עמיתיי נראה שאם אני מעורב בעניין, הרי אני מושחת. "אינני צריך להזכיר שמועות על אנשי צבא-הקבע, שעשו את שרותם הצבאי קרום לחפור בו אחרי-כך. אני מעולם לא עשיתי זאת, ואין כל קשר בין שרותי בצבא לבין המחקר. אך הפירסום וצורתו יוצרים קשר כזה, והרבר גורם לביזוי, הן בעיני עמיתים, הן בעיני הציבור הרחב."

אמנם נערך מחקר לגבי המוצר אורו"ם-על-די רולב. אלא שהמחקר לא התמקד כלל בשאלה אם המוצר עוזר להרזיה או לא. אין זה תחום-התמחותו של דולב. המחקר ברק רק את שאלת חילוף החומרים או המינרלים

ד"ר דולב - קצין רפואה ראשי (מיל.): אנררטיט - דיאטה בטוחה

תאיל (מיל.) דר ערן דולב, קצין רפואה ראשי לשעבר, ערך מחקר, שבו הוכח כי דיאטת אנררטיט היא דיאטה בטוחה ויעילה בתנאי מאמץ. דיאטת אנררטיט טובה על השומנים העודפים בגוף המודעה שגרמה לתקרית

שממתי רינונים כאלהו

דים ואתימר ללמד אותם אתיקה, כאשר אני נושא על גבי חטורת כזאת!"

המאשים הפך לנאשם

אחרי פירסום המודעה, הוזמן מנהל בית-החולים שיבא את דולב כבהילות ושאל אותו: "האם התחלקת? מה פירוש המודעות האלה שמרברים עליהן בכל מקום? זה לא מתאים לך!" דולב נדרש לכתוב מיכתב-הסבר למנכ"ל משרד-הבריאות, כטרם יינקטו נגדו פעולות, מכיוון שיש בעניין עבירה לכאורה. גם הר"ר גיורא נאדל, רופא בלישכת

הצבאי לשם פירסום מוצר להרזיה, תמורת כעצ-כסף. ואכן, שמעתי מפי הברים למיקצוע וממי שאינם רופאים רינונים כאלה." השופט שאול אלוני השתכנע מבקשתו של הר"ר דולב, ואישר את צורה-המודעה הזמנית במעמד צד אחד. מתברר כי לא היה כל צורך בדיון נוסף. חברת נומידה עמדה על טעותה, אישרה כי אמנם עשתה שימוש בשמו של הרופא ללא ידיעתו וללא רשותו, והסכימה להפסיק את הפירסום. ספק-הדין הייב את החברה לשלם לרופא 10 אלפים ש"ח הוצי-אותי-משפט. יתכן כי הר"ר דולב רזה בעיקבות הפרשה המרגיזה. אם כן, הרי הפירסום הועיל. אילנה אלון